

Прокурор аялата!

Республикабызынын хакимият органнары һәм жирле үзидарә органнары тарафыннан хәрби хезмәттә катнашучылар һәм аларның гайлә әгъзалары очен нинди ярдәм төрләре каралган сон?

Республика хакимиите органнарының норматив хокукый актләрүндә хэзергэ 16 төр ярдәм каралган:

һәлак булган хәрбиләрнең гайлә әгъзаларына 2 млн сум күләмендә бер тапкыр бирелә торган акчалата түләү;

- 18 яшькә житмәгән һәр балага 20 мен сум күләмендә бер тапкыр бирелә торган акчалата түләү;

Алга һәм Тимер батальоннарында хәрби хезмәт үтә торган затларга 360 мен сум күләмендә бер тапкыр бирелә торган акчалата түләү.

-2023 ичә елнын 31 августыннан сон мобилизация буенча хәрби хезмәткә чакырылған затлар, шулай ук чакырылыш буенча хәрби хезмәткә чакырылған һәм элеке контрактны республикабызынын комиссариатларында яки республикабызынын да дислокацияләнгән хәрби частьләрдә төзегән затлар арасыннан хәрби хезмәт үтү турында контракт төзегән гражданнар очен 305 мен сум күләмендә бер тапкыр бирелә торган акчалата түләү.

- яна туган балалары булган гайләләргә балалар кирәк-яраклары комплектлары бири;

шифаханэ-санаторий дэвалануына юлламалар белэн тээмнин иткэндэ гайлэлэргэ беренче чираттагы хокук бири;

- гайлэлэрндэ олкэн яштэгэ кешелэр һэм I, II төркем физик момкинчелеклэрэ чиклэнгэн эгъзалэры булган очракта социаль хезмэтлэр күрсэту каралган;
 - социаль хезмэт күрсэту учреждениелэрнэ кабул иткэндэ ёстенлекле хокук бири;
 - мэгариф учреждениелэрндэ ўкучылар арасыннан СВО катнашучыларының гайлэ эгъзаларына бушлай кайнар ризык бири;
 - Эшсез дип танылган хэрби комиссариатның гайлэ эгъзаларының бизнес-планнарын тиешле эксперт советлары утырышларында күбесенчэ карау;
 - дэүлэт милкен һэм жир кишэрлеклэрэн арендалау килешүлэре буенча аренда түлэүлэрэн арендаторларга-ИП физик затларына һэм мобилизация буенча хэрби хезмэткэ чакырылган бер үк физик зат мобилизация буенча хэрби хезмэткэ чакырылган яки үз барышында бурчларны үтгэүдэ ирекле ярдэм турында контракт төзөгэн юридик затларга кичектерү;
 - хэрби хезмэттэ ~~ж~~тнашучыларга теркэлгэн транспорт чааларын салымнан азат итү;
 - Дэүлэт түлэүсез юридик ярдэм күрсэту системасы кысаларында түлэүсез юридик ярдэм алу хокуки;
 - Үзэндэ катнашучы гражданнарын гайлэлэрнэ дэүлэт мэдэнийт учреждениелэрэ үткэргэн чааларга бушлай йөрү хокуки бири;
яшьлэр сэясэте учреждениелэре базасында бушлай психологик ярдэм алу хокуки;
- Йорт хужалыгы участогы чиклэрэ эчендэ газ үткэру һэм йорт эчендэгэ газ жиһазлары сатып алу белэн бэйле чыгымнарын каплауга субсидия.

Хэзэрge вакытта хэрbi хэмээтгэ герой исеменэ laek булган ир-егетлэрбезгэ хатын-кызларыбызга бушлай жир билэме бири турында норматив-хокукий документ эшлэнэ.

Муниципаль берэмлеклэрнен жирле үзидарэ органинары тарафыннан 13 төр ярдэм каалган:

исемле электрон юл йөрү билетлары буенча жэмэгать транспортында бушлай йөрү;

- муниципаль мэгариф учреждениелэрндэ укучыларга бушлай кайнар ризык белэн тукландыру;

муниципаль белем биру оешмаларында баланы карау һэм карау очен ата-анадан (законлы вэкиллэрдэн) алыша торган түлэүдэн азат иту;

гомуми белем биру мэктэп-интернатларында балаларны тэрбиялзу очен ата-ана түлэүеннэн азат иту;

- мэктэпкэчэ белем биру программаларын гамэлгэ ашигуучы муниципаль белем биру оешмасына чираттан тыш кабул иту;

- жир салымын түлэүдэн азат иту;

милеккэ салым түлэүдэн азат иту;

- муниципаль жир кишэрлеклэрэн һэм мөлкэтен арендалау килешүлэр буенча аренда түлэүлэрнэн азат иту (кичектерү биру, штраф санкциялэрэн кулланмычча аренда килешүен өзү мөмкинлеге);

- муниципаль учреждениелэргэ бушлай яки ташламалы йөрү (өстэмэ белем биру хэмээтлэр, түгэрэклэр, прокат);

мэктэп яны лагерьларында ата-ана взносын түлэүдэн азат иту, лагерьларга юлламаларны беренче чиратта сатып алу; психологик-педагогик озата бару һэм ярдэм;

юридик мэсьэлэлэр буенча консультация;

- авыр тормыш хэлэндэ булган гайлэлэргэ адреслы ярдэм;

- гражданин үзара салым акчаларын түләүдән азат итү.

РФ Президентының «серле» статусына ия булган Указы белән, хәрби хезмәттә катнашучы затлар очен хөкем ителүләр төшерелә. Эмма бу кешеләр жинаять вакыйгасы яки составы булмау сәбәпле тулысынча акланган дигәнне анлатмый. Шуңа күрә булган хөкем ителү турында язма эчке эшләр министрлыгының мэгълумат узәгендә саклана. Кешеләр жәзаны үтәүдән азат ителәләр һәм хөкем ителүләре түләнә.

Мобилизациядәге кешеләрдән алиментның ничек түләтергә?.

Федераль законнарга ярашлы рәвештә, хәрби хезмәттә катнашучылар очен мобилизацияләнгән кешеләргә карата суд приставлары хезмәтендә ачылган башкарма производстволар гамәлдә булмаячак. Ләкин жинаятыләр китергән зиянны каплау белән бәйле башкару кәгазыләре һәм алимент түләтү турында башкару кәгазыләре утэттереп барыла. Бу очракта башкару кәгазе РФ Оборона министрлыгының мобилизацияләнгән кешегә хезмат күрсәтүче һәм хезмәт хакын исәпләүче кадрлар-бухгалтерлык олешенә жибәрелә.

Хәрби хезмәткәр хәрби түләүләр килгән банк картасын югалтса, нәрсә эшләргә? Актив хәрби хәрәкәтләр шартларында мобилизацияләнгәнгә карта алу бик катлаулы, шулай ук нотариат аша ышаныч кәгазе язу да мәшэкатьле.

Гариза бирүчеләр банкка хәрби часть командиры тарафыннан бирелгән һәм расланган ышаныч кәгазе тапшыра. Шул ук вакытта ышаныч кәгазе гражданлык законнары белән караптан барлык таләпләргә туры килергә тиеш, Бу очракта банк оешмаларының гариза тапшыручыдан баш тарту очен нигезләре булмаячак.

Нинди генә сорауларыгыз туса да, нинди генә авырлыклар килсә дә, ярдэмгә мохтаж булсагыз сезгә булыширга, хезмәтбезне куярга без хәрвакыт эзер, БАТЫР ЙОРЭКЛЕ ТУЗЕМЛЕ ГАЗИЗ ЭНИЛЭРЕБЕЗ, ХЭЛЭЛ ЖЕФЕТЛЭРЕБЕЗ!

Нурия Сабиржанова, Теләче районы прокуроры.